

พระพุทธศาสนาในประเทศไทย

พระพุทธศาสนาที่เผยแพร่เข้าสู่พม่าเป็นนิกายเถรวาท โดยผ่านเข้ามาทางตอนใต้ในราวพุทธศตวรรษที่ 6 -8 ทางเมืองสุธรรมวดีหรือสะเทิม ซึ่งเป็นราชธานีของพวกมอญก่อน แล้วจึงแผ่ขยายขึ้นไปทางภาคกลางและตอนเหนือของประเทศในเวลาต่อมา

สมัยพระเจ้าอนรุททมหาราชหรืออโนรธามังช่อ ทรงสถาปนา
เมืองพุกามขึ้นเป็นราชธานีซึ่งเป็นช่วงเวลา que พระพุทธศาสนานิกาย
มหายานแผ่ขยายจากแคว้นเบงกอลของอินเดียเข้าสู่พม่า ด้วยความ
ศรัทธาเลื่อมใสพระพุทธศาสนาแบบเถรวาทเป็นอย่างยิ่ง จึงทรง
อุปถัมภ์บำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท โดยนำพระสงฆ์
มอญและพระไตรปิฎกมาจากเมืองสุธรรมวดีไปศึกษาและเผยแผ่ ที่
เมืองพุกามอันเป็นศูนย์กลางการปกครองของพม่าในสมัยนั้น ส่งผลให้
พระพุทธศาสนานิกายเถรวาทได้แผ่ขยายไปทั่วอาณาจักรพม่า
นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

- พระพุทธศาสนาในพม่าเจริญรุ่งเรืองบ้าง เลื่อมดอยลง
บ้างเพราะสงครามภายในระหว่างมอญกับพม่า

- ในรัชสมัยของพระเจ้ามินดง (พ.ศ. 2395-2420)

พระพุทธศาสนาได้กลับมาเจริญรุ่งเรืองอีกครั้ง

- พระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระองค์คือ ทรงเป็นองค์
อุปถัมภ์การทำสังคายนาพระธรรมวินัยครั้งที่ 5 ณ เมือง
มณฑะเลย์ และทรงโปรดเกล้าฯ ให้จารึกพระไตรปิฎกลงบน
แผ่นดินอ่อนแล้วทำสถูปครอบไว้มีจำนวนทั้งสิ้น 450 องค์

ในยุคล่าอาณานิคมพม่าตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ
ภายใต้การต่อสู้กันทางการเมืองการปกครอง ชาวพม่าได้
จัดตั้งสมาคมพระพุทธศาสนาขึ้นเพื่อต่อต้านการปกครอง
ของอังกฤษ พระสงฆ์ได้เข้าไปมีบทบาททางการเมือง มีการ
ประกาศต่อต้านอังกฤษ

พระสงฆ์ได้เข้าไปมีบทบาททางการเมืองมีการ
ประกาศต่อต้านอังกฤษอย่างเปิดเผย และมีพระภิกษุรูป
หนึ่งชื่ออุโฆสิตะถูกรวบจำคุก แต่ก็ต่อสู้แบบอหิงสา
ด้วยการอดอาหารเป็นเวลา 106 วันจนมรณภาพลงใน
ที่สุด

พระพุทธศาสนาแบบเถรวาทได้รับการประดิษฐานและฝังราก
ลึกในจิตใจของชาวพม่ามาเป็นเวลานาน แม้จะสูญเสียเอกราชทาง
การเมือง แต่ชาวพม่ายังคงศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาอย่าง
แนบแน่น และพยายามประทับประคองสถาบันพระพุทธศาสนาให้
ดำรงอยู่ได้ตลอดมา

พระพุทธศาสนาในประเทศกัมพูชา

การแผ่ขยายเข้าสู่ดินแดนที่เรียกว่าประเทศกัมพูชาของพระพุทธศาสนา มีร่องรอยปรากฏตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ 8 ในช่วงความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรฟูนัน ที่เจริญรุ่งเรืองอยู่ทางทิศใต้ของดินแดนที่เป็นประเทศกัมพูชาในปัจจุบัน เนื่องจากอาณาจักรฟูนันมีสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศจีนและอินเดีย จึงได้รับอิทธิพลการนับถือพระพุทธศาสนานิกายมหายานจากประเทศทั้งสอง

มีการผสมผสานกับศาสนา
พราหมณ์อยู่มาก เนื่องจากศาสนา
พราหมณ์ได้เข้าสู่ฟูนันก่อนพระพุทธ
ศาสนามหายาน ภายหลังการเสื่อม
อำนาจลงของอาณาจักรฟูนัน
พระพุทธศาสนามหายานจึงได้รับการ
เอาใจใส่ทำนุบำรุงจนเจริญรุ่งเรือง
ขึ้นมา

ในรัชสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7
(พ.ศ.1724-1762) พระพุทธศาสนาทั้ง
นิกายมหายานและนิกายเถรวาทได้รับ
การสนับสนุนและเอาใจใส่เป็นอย่างดี

พระองค์ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดวาอารามทั่วราชอาณาจักร
เช่น นครธม ปราสาทบายน ทรงสร้างพระพุทธรูปชัยพุทธมหานาถ
จำนวน 32 องค์แล้วโปรดเกล้าฯ ให้นำไปประดิษฐานยังวิหารต่างๆ
ทั่วราชอาณาจักร

พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ได้ส่งพระราชโอรสเดินทางไปศึกษา
พระพุทธศาสนาที่ประเทศลังกา และนำเอาพระพุทธศาสนา
นิกายลังกาวงศ์ เข้ามาเผยแผ่ในอาณาจักรกัมพูชาด้วย

พระพุทธศาสนาบางช่วงก็เจริญรุ่งเรือง บางช่วงก็เสื่อมลง
บ้าง เพราะสงครามกับประเทศเพื่อนบ้านและการสงครามภายใน
พระพุทธศาสนาในกัมพูชาได้รับการฟื้นฟูขึ้นอีกครั้งในสมัยของ
พระเจ้าหริรักษ์รามธิบดี

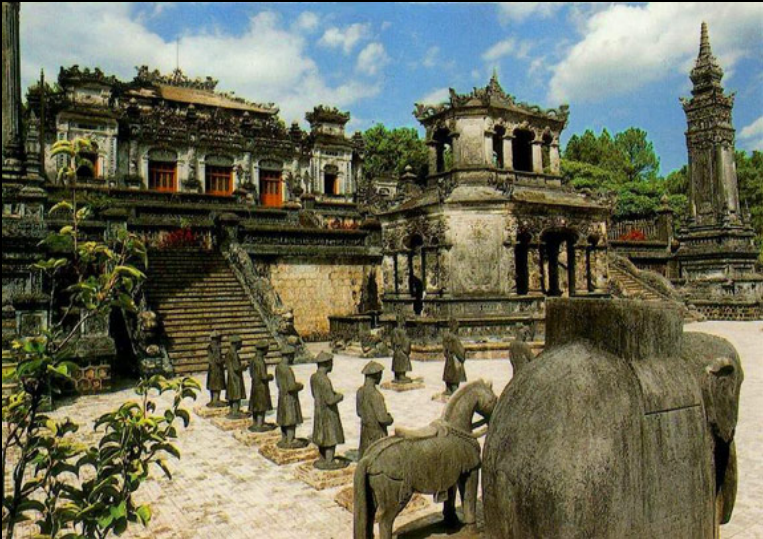
ด้วยสภาพความไม่มั่นคงทางการเมืองของกัมพูชา
โดยเฉพาะการสู้รบทำสงครามกลางเมืองระหว่างข่าวเขมร
ด้วยกัน จึงทำให้พระพุทธศาสนาไม่เจริญถึงขั้นสูงสุด
แม้ว่าโดยส่วนใหญ่ประเทศกัมพูชาจะได้รับอิทธิพลการนับ
ถือพระพุทธศาสนาเถรวาทมาจากประเทศไทยอย่าง
ต่อเนื่องด้วย

พระพุทธศาสนาในประเทศเวียดนาม

การนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเวียดนาม ถือว่าได้รับอิทธิพลส่วนใหญ่มาจากประเทศจีน เนื่องจากเวียดนามมีความสัมพันธ์กับจีนมาแต่โบราณ ผนวกเข้ากับที่ครั้งหนึ่งเวียดนามได้เคยเป็นเมืองขึ้นและถูกปกครองโดยจีนอยู่หลายร้อยปี ดังนั้น อิทธิพลการนับถือศาสนาของจีนจึงส่งผลกระทบต่อการนับถือศาสนาของเวียดนามด้วย

ภายใต้การอุปถัมภ์บำรุงของราชวงศ์ดิन्ह์ ราชวงศ์เล
(ตอนต้น) และราชวงศ์ลี ผนวกเข้ากับบทบาทของ
พระภิกษุสงฆ์ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมเวียดนาม
เพราะนอกจากพระสงฆ์จะมีความรู้เฉพาะด้าน
พระพุทธศาสนาแล้ว ยังมีความรู้ด้านกฎหมาย วรรณคดี
รัฐศาสตร์ จริยศาสตร์ ปรัชญา โหราศาสตร์ แพทยศาสตร์

ประชาชนจึงให้ความเคารพศรัทธาต่อพระภิกษุสงฆ์
เป็นอย่างสูง ส่งผลให้พระพุทธศาสนาขยาย
เจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก

- พระพุทธศาสนาในเวียดนามเริ่มเสื่อมถอยลงในสมัยราชวงศ์ตรัน เพราะตกเป็นเมืองขึ้นของจีนและจีนได้สนับสนุนให้มีการเผยแพร่ลัทธิเต๋าและลัทธิขงจื้อขึ้นอีกครั้งหนึ่ง
- ความเสื่อมถอยของพระพุทธศาสนาทั้งมหายานและเถรวาทในเวียดนามปรากฏชัดเจนยิ่งขึ้นในยุคล่าอาณานิคม เวียดนามตกอยู่ภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส
- รัฐบาลฝรั่งเศสได้ยึดคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาไปเผาทำลาย การชุมนุมเพื่อประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาต้องได้รับอนุญาตจากทางการ

- ชาวเวียดนามที่ต้องการสมัครเข้าทำงานกับรัฐบาลต้องโอนสัญชาติเป็นชาวฝรั่งเศสและต้องเปลี่ยนศาสนาหันไปเข้ารีตนับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกด้วย จึงจะมีสิทธิอย่างสมบูรณ์
- นับตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 25 เป็นต้นมา พระพุทธศาสนาในเวียดนามเสื่อมถอยลงเรื่อยๆ ทั้งนี้เพราะได้รับผลกระทบจากสภาพปัญหาทางการเมืองและภาวะสงครามภายในเวียดนามเอง

พระพุทธศาสนาในประเทศไทย

ในรัชสมัยพระเจ้าฟ้าชุ่ม (พ.ศ. 1896- 1914) แห่ง
อาณาจักรล้านช้าง พระพุทธศาสนาได้แผ่ขยายเข้าสู่ประเทศไทย
ด้วยพระบารมีและพระบรมเดชานุภาพ พระปรีชาสามารถของ
พระองค์ที่ทรงสามารถรวบรวมอาณาจักรล้านช้างได้เป็นปึกแผ่น
มั่นคงจนได้รับการยกย่องจากชาวลาวว่า เป็นมหाराชองค์แรก
ชาวชาติลาว

พระเจ้าศรีจุลราชจึงโปรดเกล้า ฯ ให้อาราธนาพระมหา
ปาสมัตเถระและพระมหาเทพลังกา นำพระสงฆ์อีก 20 รูป และ
พระราชทานพระพุทธรูปปัญจโลหะองค์หนึ่งพระนามว่า พระ
บางพร้อมพระไตรปิฎกและหล่อพระศรีมหาโพธิ์มาถวายแก่
พระเจ้าฟ้ารุ่ง นับเป็นการประดิษฐานพระพุทธรูปศาสนานิกาย
เถรวาทในอาณาจักรล้านช้าง และมีความเจริญรุ่งเรืองจนกลาย
เป็นศาสนาประจำชาติลาวในที่สุด

ในรัชสมัยพระเจ้าสามแสนไท้ไตรภูวนาถ
(พ.ศ. 1916-1958) พระองค์ทรงเอา
พระทัยใฝ่ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาตาม
แบบอย่างพระเจ้าฟ้าจุ่มพระราชบิดา

โปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัด พุทธศาสนสถาน หอสมุดสำหรับศึกษา
ค้นคว้าพระไตรปิฎกและสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมหลายแห่ง

พระพุทธศาสนาในลาวได้ถึงความเจริญรุ่งเรืองสุดขีดใน
รัชสมัยพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช (พ.ศ. 2091-2114) มหาราชองค์
ที่ 2 ของลาว เพราะความที่พระองค์ทรงศรัทธาเลื่อมใสอย่างยิ่ง
ต่อพระพุทธศาสนาเอาพระทัยใส่ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา
เป็นอย่างดียิ่ง ทรงโปรดเกล้าฯ ได้สร้างพระธาตุบังพวน พระ
ธาตุโคตรบูน พระธาตุหลวง โปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดที่สำคัญ ๆ
เช่น วัดพระแก้ว เป็นต้น

- ในยุคล่าอาณานิคม ลาวตกอยู่ภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส พระพุทธศาสนาได้เสื่อมถอยลงเพราะขาดการทำนุบำรุงเอาใจใส่
- ในช่วงสงครามอินโดจีนพระพุทธศาสนาในลาวจะได้รับความกระทบกระเทือนมาก เพราะขาดการอุปถัมภ์บำรุง

ด้วยความศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคง
ชาวลาวส่วนใหญ่ก็ยังศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างแนบแน่น
และพยายามช่วยกันประดับประดาองค์พระพุทธรูปให้ตั้งมั่น
เป็นที่พึงพอใจของพุทธศาสนิกชนชาวลาวต่อไป

พระพุทธศาสนาในประเทศอินโดนีเซีย

ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 12 ความชัดเจนของ

พระพุทธศาสนาในอินโดนีเซียได้ปรากฏขึ้นพร้อมกับ
อาณาจักรที่ยิ่งใหญ่ คือ อาณาจักรศรีวิชัยซึ่งมีอิทธิพล
ครอบคลุมตั้งแต่ภาคใต้ของประเทศไทยประเทศ
มาเลเซียและประเทศอินโดนีเซีย

ชาวอาณาจักรศรีวิชัยนับถือ

พระพุทธศาสนาแบบมหายาน และเชื่อ
ว่าคงจะนับถือกันอย่างแพร่หลาย เพราะ
ภายหลังได้ค้นพบหลักฐานที่เป็น
โบราณวัตถุเป็นจำนวนมากเช่นพระ
พิมพ์ดินดิบและรูปพระโพธิสัตว์ซึ่งร่าง
ขึ้นตามคติความเชื่อของผู้นับถือ

พระพุทธศาสนา แบบมหายาน

หลักฐานแสดงความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนา
อาณาจักรศรีวิชัยที่สำคัญ คือพระมหาเจดีย์บุโรพุทโธ หรือบรม
พุทโธ และพระวิหารเมณฑุต ตั้งอยู่ในภาคกลางของชวา

ช่วงเวลาที่อาณาจักรศรีวิชัยได้มีการติดต่อสัมพันธ์
กับราชวงศ์ปาละแห่งแคว้นเบงกอล และเป็นจุดเริ่มต้นที่
อาณาจักรศรีวิชัยได้ส่งพระภิกษุไปศึกษาพระพุทธศาสนา
ที่มหาวิทยาลัยนาลันทา ขณะที่ราชวงศ์ปาละได้ส่ง
พระภิกษุและช่างฝีมือมาเผยแพร่พระพุทธศาสนาและ
ศิลปะปาละ โดยเฉพาะการสร้างพระพุทธรูปให้แก่ชาวศรี
วิชัยได้เคารพสักการะด้วย

ในสมัยพุทธศตวรรษที่ 19 กษัตริย์มัชปาหิตพระนามว่า
ระเด่นปาทา ทรงมีศรัทธาเลื่อมใสในศาสนาอิสลาม ได้ประกาศ
ห้ามมิให้มีการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในอาณาจักรของพระองค์
และทรงยกย่องให้ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติ อันเป็น
จุดเริ่มต้นของการแพร่กระจายของศาสนาอิสลามไปยังเกาะต่างๆ
ของอินโดนีเซียอย่างรวดเร็ว

ปัจจุบันจึงยังคงมีชาวอินโดนีเซียที่ยังศรัทธาเลื่อมใส
ในพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคงอยู่บ้างในเกาะชวา เกาะสุ
มาตราและเกาะบาห์ลี

พระพุทธศาสนาในประเทศไทย

พระพุทธศาสนาได้แผ่ขยายเข้าสู่ดินแดนที่เรียกว่า
ประเทศไทยในปัจจุบันตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ 3
โดยนิกายเถรวาทซึ่งยังไม่เป็นที่แพร่หลายมากนัก ต่อมาใน
พุทธศตวรรษที่ 12 ภายใต้อิทธิพลของอาณาจักรศรีวิชัย
พระพุทธศาสนานิกายมหายานจึงได้แผ่ขยายเข้ามาสู่อาณาจักร
บริเวณแหลมมลายู

ในพ.ศ. 1837 ภายใต้การปกครอง
อาณาจักรสุโขทัยของพ่อขุนรามคำแหง
มหาราชอาณาจักรสุโขทัยได้แผ่ขยาย
พระราชอำนาจลงมาทางใต้

ได้เมืองนครศรีธรรมราชเป็นศูนย์กลางอำนาจและหัวเมืองมลายู
ทั้งหมดเป็นเมืองประเทศราชพร้อมกับการนำพระพุทธศาสนา
นิกายเถรวาทจากอาณาจักรสุโขทัยเข้ามาสู่แหลมมลายู

แต่เนื่องจากประชาชนในดินแดนแถบนี้ได้นับถือ

พระพุทธศาสนานิกายมหายานมาก่อนเป็นเวลานานหลายร้อยปี
มาแล้ว พระพุทธศาสนาเถรวาทจึงไม่ค่อยมีอิทธิพลต่อวิถีความ
เชื่อของคนในบริเวณนี้มากนัก ดังปรากฏในโบราณวัตถุที่ค้นพบ
ในประเทศมาเลเซีย ส่วนใหญ่จะเป็นรูปพระโพธิสัตว์ หรือรูป
เคารพที่สร้างขึ้นตามความเชื่อแบบมหายานเป็นส่วนมาก

สถานภาพของพระพุทธศาสนาซึ่งเจริญรุ่งเรืองบน
แหลมมลายูได้ถูกรุกรานอย่างหนัก ในรัชสมัยพระเจ้า
บรมวงศ์เธอแห่งอาณาจักร
มละกา เพราะพระองค์ได้
ละทิ้งพระพุทธศาสนาไป
เข้ารีตนับถือศาสนาอิสลาม

พระพุทธไสยาสน์ ณ วัดไชยมังคลาราม บนเกาะปีนัง

ขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงศรัทธามั่นคงใน
พระพุทธศาสนาแบบมหายานอยู่ดั้งเดิมต่อมา
จนกระทั่งถึงสมัยสุลต่านมัลโมฮาห์ที่มีความศรัทธาใน
ศาสนาอิสลาม ได้สั่งให้ทหารทำลายศาสนาสถาน
พระพุทธรูป รูปเคารพทั้งของพระพุทธศาสนาและ
ศาสนาพราหมณ์จนหมดสิ้น

แล้วให้ราษฎรหันมาเข้ารีตนับถือศาสนาอิสลาม
ตามพระองค์ การกระทำในครั้งนี้ส่งผลให้พระพุทธ
ศาสนา นิกายมหายานเสื่อมถีนลง และศาสนาอิสลาม
ได้กลายมาเป็นศาสนาประจำชาติของประเทศ
มาเลเซียจนถึงปัจจุบัน

พระพุทธศาสนาในประเทศไทย

ประเทศไทยเป็นเกาะเล็กๆ
ซึ่งในอดีตเป็นส่วนหนึ่งของสหพันธ์
เดียวกันกับประเทศมาเลเซียการแผ่
ขยายของพระพุทธศาสนาเข้าสู่
ประเทศไทยจึงลักษณะ
เช่นเดียวกับประเทศมาเลเซีย

ชาวสิงคโปร์ส่วนใหญ่เป็นชาวจีน พระพุทธศาสนานิกาย
มหายานจึงมีความเจริญรุ่งเรืองและได้รับการประดิษฐานอยู่อย่าง
มั่นคง

สถานภาพพระพุทธศาสนาแบบมหายานในสิงคโปร์ถือว่า
มีความมั่นคงพอสมควร มีการปฏิบัติศาสนกิจและการเผยแผ่
อย่างจริงจัง โดยการแปลตำราและคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาเป็น
ภาษาต่าง ๆ

วัดพระเชี้ยวแก้ว
ประเทศสิงคโปร์

มีการจัดตั้งโรงเรียนอบรมศาสนาจารย์ โรงเรียนสอนพระ
พุทธ ศาสนาชื่อว่า มหาโพธิ์ เพื่อจัดการเรียนการสอน
พระพุทธศาสนาทุกระดับชั้น

มีการก่อตั้งองค์การยูวพุทธแห่งสิงคโปร์ขึ้น เพื่อจัด
กิจกรรมบรรยายธรรมภาคภาษาต่าง ๆ จัดกิจกรรมการสวด
มนต์ ฟีกสมาธิ การสนทนาธรรม และกิจกรรมอื่นๆ อัน
แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองและมั่นคงของพระพุทธศาสนา
และแสดงถึงความศรัทธาเชื่อมั่นของพระพุทธานิกชน
ชาวสิงคโปร์ที่มีต่อพระพุทธศาสนาเถรวาทนิกายมหายาน